

ČÍSLO 10
ZIMA 2014/15

extra

ligové noviny

LIGA LIDSKÝCH PRÁV

téma

férové vyšetřování

Martin Dutkiewicz
PR manažer Ligy lidských práv

efektivní vyšetřování je základ

Už od vzniku Ligy lidských práv prosazujeme právo na spravedlnost pro oběti nezákonného postupu policie. Pomohli jsme například muži, kterého policisté protiprávně drželi v cele, kde jej ponižovali a bili. V dalším případě jsme také pomohli příbuzným mladého muže, který za záhadných okolností zemřel na policejní služebně. Docílili jsme pro ně odškodnění za pochybení českých orgánů při vyšetřování případu. V obou těchto případech zcela zklamal český soudní systém a spravedlnosti bylo učiněno za dost až u Evropského soudu pro lidská práva.

Na našich internetových stránkách lp.cz a ferovapolicie.cz si můžete přečíst o dalších případech zneužití moci policie. Ne vždy měly šťastný konec, ale právní obrana obětí a medializace jejich případů přispívá k lepšímu povědomí o právech jednotlivce. V poslední době také častěji spolupracujeme s příslušníky bezpečnostních sborů.

V prosinci 2014 jsme pro ně a pro veřejnost uspořádali dva diskuzní semináře „Vyřizování stížností jako příležitost“ na téma získávání zpětné vazby od občanů. Snažíme se tak pomocí dialogu porozumět jejich práci a zároveň dát příslušníkům bezpečnostních sborů možnost vyslechnout postoj veřejnosti.

Při pomoci klientům narážíme na opakující se problém. Je to především nefunkční vyšetřování nezákonného jednání policistů uvnitř policie a naprosté selhání Generální inspekce bezpečnostních sborů, která neplní svou základní funkci. Tou je vyšetřování podezření z nelidského a ponižujícího zacházení. Například nedávno jsme podali stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva za klientku, které

inspekce na její trestní oznámení ani neodpověděla.

Toto vydání EXTRA-ligových novin obsahuje články o některých zajímavých případech a problémech, na které se snažíme upozorňovat při prosazování účinného vyšetřování nezákonné činnosti policie. V této práci budeme i nadále pokračovat, protože věříme, že má smysl.

čelíme korupci a chráníme příslušníky

Institut policejního ombudsmana Ministerstva vnitra se mezi příslušníky těší vysoké důvěře a od loňského roku se také pustil do preventivního boje s korupcí uvnitř sborů, které pod něj podléhají.

Institut ombudsmana Ministerstva vnitra vychází z původní Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012, kde byl Ministerstvu vnitra zadán úkol zřídit policejního ombudsmana. Z těchto důvodů byl v dubnu 2011 zřízen ombudsman Policie ČR a následně byla jeho působnost rozšířena i na příslušníky Hasičského záchranného sboru ČR a zaměstnance Ministerstva vnitra.

V minulém roce mi k této agendě přibyla i realizace Rezortního interního protikorupčního programu s cílem stanovit riziková místa, funkce a činnosti v rezortu Ministerstva vnitra a vymezit oblasti činností, při kterých by mohlo docházet k výskytu korupce. S touto oblastí souvisí i oblast protiprávního jednání policistů, jelikož korupční jednání je jeho součástí.

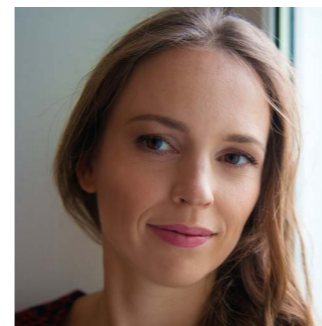
Stěžejní činností ombudsmana je přijímání a řešení podnětů, týkajících se porušování práv zaměstnanců které mám v kompetenci, včetně předcházení a řešení případů diskriminace ze strany nadřízených, podřízených, případně i spolupra-

covníků. V souvislosti s vyřizováním podání vstupuje do popředí i ochrana oznamovatelů, tedy těch, kteří se na ombudsmana Ministerstva vnitra obrátí.

Tato ochrana spočívá zejména v možnosti zachování anonymity. Nicméně v převážné části případů oznamovatelé chtějí prostřednictvím naší kanceláře s vedením svého sboru komunikovat a anonymitu nepožadují. To připisujeme jednak odvaze podatelů, ale zejména jejich důvěře, kterou v náš institut mají. Spoléhají, že pokud se na nás obrátí s informací, kterou poukazují na nesprávný postup svého nadřízeného, nebudou za to žádným způsobem sankcionováni.

Věříme, že upřímnou snahou a poukazováním na chybné postupy, ať už se jedná o šikanu či korupční jednání, se podaří tyto negativní jevy vymýtit.

Blanka Besserová
ombudsman Ministerstva vnitra

Zuzana Candigliota
právníčka Ligy lidských práv

státní zastupitelství odmítlo prošetřit podezření z korupce uvnitř gibs

Na jaře 2014 Liga lidských práv podala trestní oznámení, protože se z důvěryhodných zdrojů dozvěděla o podezření z korupce a majetkové trestné činnosti v nejvyšších místech Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS). Podezření z vážných prohřešků představitelů orgánu, který by měl sám vymáhat dodržování zákonů a být jejich garantem, překvapivě nikoho na státním zastupitelství nezajímala.

Po několika měsících přehazování si trestního oznámení mezi všemi stupni státního zastupitelství jsme se nedoobrli informace, že by případ byl vůbec prošetřen. Pro veřejnost je to další tristní příklad selektivní justice a nekontrolovatelnosti GIBS.

V březnu 2014 při příležitosti Mezinárodního dne proti policejní brutalitě jsme podali trestní oznámení na ředitele GIBS Ivana Bílka a jeho podřízené pro nevyšetřování případů policejního násilí, ale také pro podezření z majetkové trestné činnosti a korupce. Z několika na sobě nezávislých důvěryhodných zdrojů jsme se dozvěděli, že z fondu zvláštních finančních prostředků, který má sloužit k financování informátorů a agentů, bylo odčerpáno asi 7 miliónů korun, které nebyly použity v souladu se svým zákonným účelem. V GIBS mělo docházet také ke zneužívání statistických odměn, k předraženým stavebním zakázkám a k pochybným investicím do rekreačních objektů, kterých se měl GIBS v úmyslu zbavit.

Součástí trestního oznámení adresovaného Nejvyššímu státnímu zastupitelství byl i návrh, aby byl případ předán pod olomoucké Vrchní státní zastupitelství. Měli jsme totiž odůvodněné obavy, že pod pražskými státními zastupitelstvími nebude zajištěno řádné prošetření věci. Hlavním důvodem bylo jisté jejich společení s GIBS a postupy, které se jeví jako krytí nezákonné činnosti GIBS v jiných případech, ať už v případech policejního násilí, nebo při účelové nezákonné kriminalizaci bývalého policejního prezidenta Petra Lessyho.

městské státní zastupitelství: vyšetřujte si sami

Nejvyšší státní zastupitelství odpovědělo, že není důvod se domnívat, že by státní zastupitelství v Praze věc neposoudilo nestranně, a věc byla tedy předána dle místní příslušnosti na Městské státní zastupitelství v Praze. Následně vyrozumění od tohoto zastupitelství pak nebylo ani nijak překvapivé a jen potvrdilo výše zmíněné obavy. Státní zástupkyně Ivona Horská uvedla, že pokud prý dovozujeme podezření z majetkové trestné činnosti z toho, že GIBS odmítla odpovědět na naše žádosti o informace, máme prý využít institutů zákona o svobodném přístupu k informacím nebo se obrátit na kontrolní komisi Poslanecké sněmovny.

Nebyli jsme si jisti, zda došlo k nepochopení na straně státní zástupkyně, nebo o úmyslné odmítnutí vyšetřovat podezření z trestné činnosti, proto jsme se obrátili s podnětem k výkonu dohledu k Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze. Objasnili jsme, že v samotném neposkytnutí informací ze strany GIBS pochopitelně nespátřujeme trestný čin, ale že předmětem trestního oznámení bylo podezření z korupce. Zdůraznili jsme, že podezření ze závažné finanční kriminality nelze řešit žádostí o informace, ani podnětem ke komisi Poslanecké sněmovny, která nemá žádné vyšetřovací pravomoci

a jejíž vedení, konkrétně poslanci Václav Klučka (ČSSD) a Jana Černochová (ODS), je silně spřízněno s Ivanem Bílkem (ředitelem GIBS). Podezření by měli prošetřit kriminalisté specializovaní na finanční kriminalitu.

Vrchní státní zastupitelství: spekulace nelze ověřit

Vrchní státní zastupitelství ovšem mělo jasno – k žádnému pochybení při vyšetřování nedošlo. Podle státního zástupce Zdeňka Topinky naše oznámení prý bylo pouze obecným tvrzením opírajícím se o neuvedené zdroje a ničím nepodložené úvahy o trestné činnosti pracovníků GIBS. Bez uvedení konkrétních skutečností prý jde pouze o spekulativní tvrzení, které není možné ověřit. K tomuto závěru státního zastupitelství lze použít příměr, jako by po oznámení vraždy orgán činný v trestním řízení odmítl přijet na oznámené místo činu a namísto toho by sdělil oznamovateli, že jeho oznámení je „příliš obecné“ a „ničím nepodložené“, tudíž si nelze ověřit jeho opodstatněnost.

Zpátky k Pavlu Zemanovi

Vrátili jsme se tedy s podnětem na začátek – k nejvyššímu státnímu zástupci Pavlu Zemanovi, kterého jsme vyzvali k nápravě vzhledem k jeho mediálním výroky o tom, jak státní zastupitelství

pracuje dobře a dělá to, co mu ukládá zákon. Upozornili jsme, že pražská státní zastupitelství odmítla provést jakékoliv úkony k prověření, zda došlo ke spáchání trestných činů, a porušila tak zásadu legality – povinnost stíhat všechny trestné činy, o kterých se dozví.

K námitce Vrchního státního zastupitelství, že nebyly uvedeny zdroje informací, jsme uvedli, že zdroje v zájmu jejich ochrany nebudeme uvádět, a to ze dvou důvodů. Jednak české orgány činné v trestním řízení nedokáží ochránit ani utajované svědky, natož pak ty neutajované. Stačí zmínit mezinárodní skandál spojený s únikem informací o utajovaném rakouském svědkovi v kauze Pandurů, do kterého mělo být dle médií namočeno právě Vrchní státní zastupitelství.

Druhým důvodem neposkytnutí tak citlivých zdrojů informací je skutečnost, že to není vůbec potřeba, neboť orgány činné v trestním řízení mají přístup do veškerých dokumentů GIBS včetně účetnictví, mají možnost vyslechnout veškeré osoby v GIBS, současné i bývalé zaměstnance a další svědky a získat tak vlastní poznatky a ověřit si tvrzení uvedená v trestním oznámení.

Ovšem nemohli jsme si odpustit kritiku státního zastupitelství v tom smyslu, že kdyby si dokázalo svou činností získávat důvěru veřejnosti a poskytovat ochranu svědkům a whistleblowerům, pravděpodobně by svědci poskytli informace přímo

státnímu zastupitelství a nemuseli by využívat Ligy lidských práv jako prostředníka k oznámení praktik uvnitř GIBS. S ohledem na způsob, s jakým se pražská státní zastupitelství s oznámením vypořádala, se bohužel nedůvěra ukázala jako opodstatněná. Proto jsme Nejvyššímu státnímu zastupitelství opět navrhli předání věci do Olomouce a na státního zástupce, kteří věc zametli pod koberec, jsme podali podnět ke kárnému řízení.

Vyšumění do ztracena?

Ze stručné odpovědi Lenky Chmelové z Nejvyššího státního zastupitelství jsme se nedozvěděli ani zdůvodnění, proč nepředala věc k Vrchnímu státnímu zastupitelství v Olomouci, když pražská státní zastupitelství zjevně odmítla provést jakékoliv úkony k prověření případu. Nedozvěděli jsme se ani to, proč náš podnět k zahájení kárného řízení byl postoupen těm, na které jsme si stěžovali. Co jsme se dozvěděli, bylo to, že naše podání bylo postoupeno zpět na Vrchní státní zastupitelství do Prahy „k vyhodnocení a dalšímu opatření“.

Od té doby se řadu měsíců nic nedělo a nepřišlo nám už žádné vyrozumění, patrně za účelem vyšumění do ztracena, proto nám nezbylo než ke konci roku 2014 podat žádost o vyrozumění. Poslední možností je ještě podat na státního zástupce, kteří v tomto řízení neplnili svoji zákonnou funkci, podnět ke kárnému řízení k ministryni spravedlnosti. ■

Sobotkovi situace v GIBS vyhovuje, odmítá ji řešit

V březnu 2014 jsme vydali analýzu „Generální inspekce bezpečnostních sborů – utržená za řetězu právního státu“, která pojednává o naprostém selhání GIBS při plnění svých úkolů, především o nezajištění účinného vyšetřování podezření z nelidského a ponižujícího zacházení a o nezákonných praktikách. Náprava této situace je nyní na předsedovi vlády, který jako přímý nadřízený ředitele GIBS za její činnost odpovídá.

Pokud je v GIBS něco soustavně v nepořádku, je na předsedovi vlády, aby učinil kroky k vyřešení těchto problémů. Ředitel GIBS je totiž ze zákona předsedou vlády z výkonu své funkce odpovědný. Pan Sobotka tedy může Ivanu Bílkovi vytknout chyby, krátit odměny a může jej i odvolat. Předseda vlády proto musí mít nějakou koncepci GIBS a musí vyhodnocovat, jak ředitel GIBS tuto koncepci a její cíle naplňuje a zda plní své zákonné úkoly.

Z těchto důvodů jsme naši analýzu zaslali premiérovi Bohuslavu Sobotkovi i s podnětem k zahájení kárného řízení s ředitelem GIBS Ivanem Bílkem pro nezajištění hlavního úkolu GIBS – účinné vyšetřování podezření z nelidského a ponižujícího zacházení. Upozornili jsme jej také na konflikt zájmů poslance Klučky z ČSSD, který je blízkým přítelem ředitele GIBS a zároveň předsedou sněmovní komise pro kontrolu GIBS. Nabídli jsme také zprostředkování dalších informací. Přestože jsme požádali o vyrozumění, nedočkali jsme se odpovědi ani po několika měsících.

Proto jsme jej oslovili znovu – formou žádosti o informace. Ptali jsme se mimo jiné na:

- **podněty a stížnosti vůči GIBS**, které předseda vlády dosud obdržel, a jejich vyřízení,
- **koncepci směřování GIBS**, z které by měl předseda vlády vycházet při hodnocení činnosti GIBS,
- **výši služebního příjmu ředitele GIBS** včetně všech příplatků a odměn a jejich zdůvodnění,
- **provádění fyzických kontrol** na

pracovišti GIBS ze strany předsedy vlády jakožto nadřízeného služebního funkcionáře.

Odpovědi byly neúplné nebo vyhýbavé, takže jsme se museli stížností domáhat upřesnění. I tak jsme se dozvěděli jen toto:

- Náš podnět vzal předseda vlády na vědomí, aniž by uvedl, zda učinil nějaké kroky ke zlepšení současné situace.
- Úřad vlády evidoval 17 podnětů či stížností k prošetření činnosti GIBS. Většina z nich byla předána řediteli GIBS k vyjádření nebo k přímému vyřízení. Nebyla poskytnuta informace, jak podněty předseda vlády vyřídil, kromě toho, že je přeposlal tomu, proti komu podněty směřovaly.
- Neexistuje žádná vládní koncepce pro směřování a fungování GIBS, protože prý je GIBS nezávislým orgánem a vláda k ní nedisponuje žádnou řídicí funkcí. Ve skutečnosti to, že předseda vlády je nadřízeným ředitelem GIBS, který roz-

hoduje o jeho odměnách, případně odvolání, není nic jiného než formální funkce, která není naplňována. GIBS má být nezávislá na těch, které vyšetřuje, nikoliv nezávislá na kontrole.

- Kontroly předseda vlády neprovádí, protože prý k tomu účelu existuje komise pro kontrolu GIBS při Poslanecké sněmovně. Předseda vlády již ovšem nezmínil, že je komise nefunkční kvůli konfliktu zájmů spolustranika z ČSSD poslance Václava Klučky, který je předsedou komise.
- Předseda vlády odmítl poskytnout informace o služebním příjmu, odměnách ředitele GIBS a zdůvodnění těchto odměn s ohledem na ochranu jeho soukromí, přestože takový postup je u vysokého funkcionáře v rozporu s judikaturou soudů.

Nelze než shrnout, že premiér Sobotka nemá zájem na tom, aby GIBS byla transparentním a funkčním orgánem.

Zuzana Candigliota

Adoptujte některého z našich právníků!
Dokáží skvělé věci...

Zuzana Candigliota

Zaměřuje se na práva pacientů, ale také na odpovědnost státu za jeho nezákonné zásahy a případy policejního násilí. Dosáhla průlomového rozhodnutí, které uznalo právo ženy na porodní asistentku u porodu doma, a získala odškodnění pro matku, která byla se zdravým dítětem nedobrovolně odvezena po porodu doma do nemocnice. Úspěšně zastupovala účastníky blokády nezákonného kácení na Šumavě ve sporu s policií.

“Zuzana Candigliota mi právně pomáhala od května 2010. Tehdy jsem byl při cestě z restaurace bezdůvodně zadržen a odvezen na policejní služebnu, kde mě policisté doslova mučili. Jen díky zájmu a odborné pomoci paní Candiglioty dospěl můj případ po třech letech do vítězného konce a já jsem byl odškodněn. Podle mě je to vynikající právníčka, navíc s lidským přístupem.”
- Vladimír Kummer -

www.lidiligy.cz

změnu musí přinést věrohodní lidé

Rozhovor s náměstkem ministra financí Ondřejem Závodským.

Článek o Vás, který vyšel v projektu „Hrdinou může být každý“, měl titul „Zásadový úředník“. Vystihuje Vás toto pojmenování? Jak jinak byste se ještě vystihl?

Proti pojmenování nic nemám. Snažím se ovšem kromě běžného výkonu úřednické práce přinášet některé inovativní, či chcete-li, kreativní postupy do úřednické mašinérie, proto, zněl-li by podpis „Pokrokový zásadový úředník,“ byl bych naprosto spokojen.

Nyní působíte jako náměstek ministra financí Babiše. Co je Vaším nejněvčetnějším cílem v této pozici?

Od pana ministra mám několik úkolů, mj. udělat pořádek v hazardu a zlevnit provoz státní správy, zejm. ve vztahu k nemovitému majetku. V obou případech jde o tři fáze, zmapování situace, naplánování změny a realizace. Jsme nyní ve fázi prosazování oněch změn, což je, jak se ukazuje, ze všeho nejsložitější.

A daří se Vám tato práce?

Zatím jedeme ve všem, co jsme si naplánovali, podle harmonogramu. Pokud

v tom budeme pokračovat dlouhodobě, mohu říci, že se nám daří.

Dříve jste pracoval na Ministerstvu vnitra, kde jste pomohl odhalit mnohé nekalé praktiky. Proč máme whistleblowerů zatím tak málo?

Jednak si nemyslím, že jich máme tak málo, o řadě z kolegů se jenom nepíše, a jednak také pro účinnou pomoc whistleblowingu musí existovat postupy, na základě nichž se stát postará o to, aby byl v důsledku určitého oznámení potrestán nějaký padouch a nikoliv whistleblower.

Toto číslo Extraligových novin je věnováno korupci především v rámci bezpečnostních sborů. Co si myslíte například o klientelismu a korupci v řadách policie jako dlouholetý zaměstnanec Ministerstva vnitra?

Ta míra negativních jevů, o nichž píšete, je skutečně abnormální. Některé složky státní správy již určitou očistou prošly, bezpečnostní sbory na ni teprve čekají. Zatím jsem věrohodný plán, na základě něhož by se to stát mohlo, nezaznamenal.

Liga lidských práv se věnuje především nevyšetřování násilných trestných činů policistů ze strany Generální inspekce bezpečnostních sborů. Spatřujete také problémy ve fungování tohoto orgánu? Jaké vidíte řešení?

Nejsem žádným expertem na tuto oblast, určité poznatky však mám. Pokud chceme změnu, musí s ní přijít věrohodní lidé. Domnívám se, že by se mělo jednat o lidi vně celého systému bezpečnostních sborů. Ta současná provázanost osobních

a dalších vztahů mezi policisty je tak vysoká, že účinný boj proti kriminalitě uvnitř ní musí vést někdo odjinud.

V nedávných parlamentních volbách jste kandidoval za KDU-ČSL do Poslanecké sněmovny. Myslíte, že by byl zásadový úředník i dobrým politikem?

Já jsem nikdy nepřekročil hranice politiky ve vlastním pojetí tohoto slova. Osobně se snažím představovat určité konkrétní změny ve věcných tématech. Politik taky umí dělat kompromisy, to mi jde strašně špatně. Pokud bych do Poslanecké sněmovny vstoupil, stejně bych se věnoval konkrétním věcným tématům a politikem, jak tento pojem chápou, bych nebyl.

Zpracoval jste pro KDU-ČSL protikorupční volební program. Jaké nejdůležitější legislativní změny navrhuje?

V podstatě všechny body volebního programu KDU se v nějaké podobě dostaly do programového prohlášení vlády. Jak už jsem odpovídal shora, mou srdečnou záležitostí je whistleblowing. Nemusíme si představovat, že je to jenom soubor opatření k ochraně a motivaci oznamovatelů, ale můžeme se také podívat na některé zajímavosti ze Západu. U nás buď přijdu na policii, ukáží občanku a moje jméno se prakticky dostane online do policejní databáze a můžu si proto být jistý, že v případě policejní kriminality se ještě to odpoledne dostane tato informace na stůl zloduchů, a nebo podám anonymní trestní oznámení, u něhož je pravděpodobné, že si do něho někdo u policie zabalí po několika týdnech svačinu. Například v Německu ovšem funguje možnost internetové anonymní komunikace oznamovatele s orgány činnými v trestním řízení, neposunul by nás tento nástroj někam dál?

Jaká opatření proti korupci lze zavést i bez přijetí legislativních změn? Podařilo se Vám nějaká zavést?

Jde o věrohodnost toho, komu někdo podezření oznamuje. Shora uvedený institut nemusíme ani nijak legislativně podkládat. Mně píší doslova desítky zaměstnanců Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových a já jedno po druhém prošetřuji a dostávám se tak k desítkám informací, o nichž bych se nikdy neměl šanci dozvědět. ■

odpovídající procesní záruky i pro trestně neodpovědné děti?

V roce 2014 jsme vydali systémové doporučení týkající se problematiky právního postavení trestně neodpovědných dětí – v době, kdy je otázka procesních práv těchto dětí řešena i před Velkým senátem Evropského soudu pro lidská práva. Rada Evropy i Česká republika tak stojí před otázkou, zda k podezřelému dítěti přistupovat jako k aktivnímu subjektu práv, jemuž je potřeba zajistit odpovídající procesní záruky, a to včetně právní pomoci, nebo jako k pasivnímu objektu ochrany. Úmluva OSN o právech dítěte, slavicí 25. narozeniny, staví na široké participaci dítěte. Bude vyslyšena?

znevýhodněné děti se daří integrovat

V oblasti školství se nám podařilo pomoci rodině autistického chlapce z Brna. Jeho maminka nám napsala poděkování: „Nevěřila bych, že je možné, aby náš Franta měl tak pozitivní vztah ke škole – kéž by to vydrželo.“ Do nového roku vstupují dvě nové školy čerstvě ověřeny certifikátem Férová škola – ZŠ Melč a ZŠ Valašské Meziříčí, Vyhlička. Aby byli rozmanitosti otevření také budoucí učitelé, spolupracujeme teď intenzivně s pedagogickými fakultami na zaměření jejich výuky více směrem k inkluzi.

navštivte náš charitativní obchůdek šuplig

Na konci roku 2014 rozjela Liga lidských práv svůj první charitativní obchůdek Šuplig. Najdete jej v Brně na adrese Cihlářská 1. V obchůdku koupíte to, co vám doma chybí, a naopak darovat nám můžete to, co vám doma přebývá. Výtěžek charitativního obchůdku pak putuje na projekty Ligy lidských práv.

Díky vašim nákupům i díky tomu, že nám darujete nepotřebné věci, tedy můžeme například integrovat znevýhodněné děti do běžných základních škol, pomáhat pacientům psychiatrických nemocnic, nebo poskytovat právní rady zdarma poskytnutým pacientům nemocnic.

Více informací najdete na internetových stránkách lp.cz/suplig.

domácí porod v právu

Evropský soud pro lidská práva v prosci zamítl stížnost dvou rodiček na český stát, který jim neumožnil rodit doma s péčí porodní asistentky. Podle něj mu v této věci nepřísluší hodnotit legislativu jednotlivých zemí, která je navíc v rámci Evropy nejednotná. Ve věcném odůvodnění dal ale stěžovatelkám v mnohém za pravdu a ty se proto rozhodly využít poslední možnost – obrátí se na velký senát soudu. S nesouhlasným stanoviskem k rozsudku ale vystoupil belgický soudce, podle něhož nejsou porody doma pojímány jako odborná otázka, ale jde o boj o moc, při kterém čeští lékaři neváhají používat nátlakové metody.

psychiatřiční pacienti vystaveni nelidskému zacházení

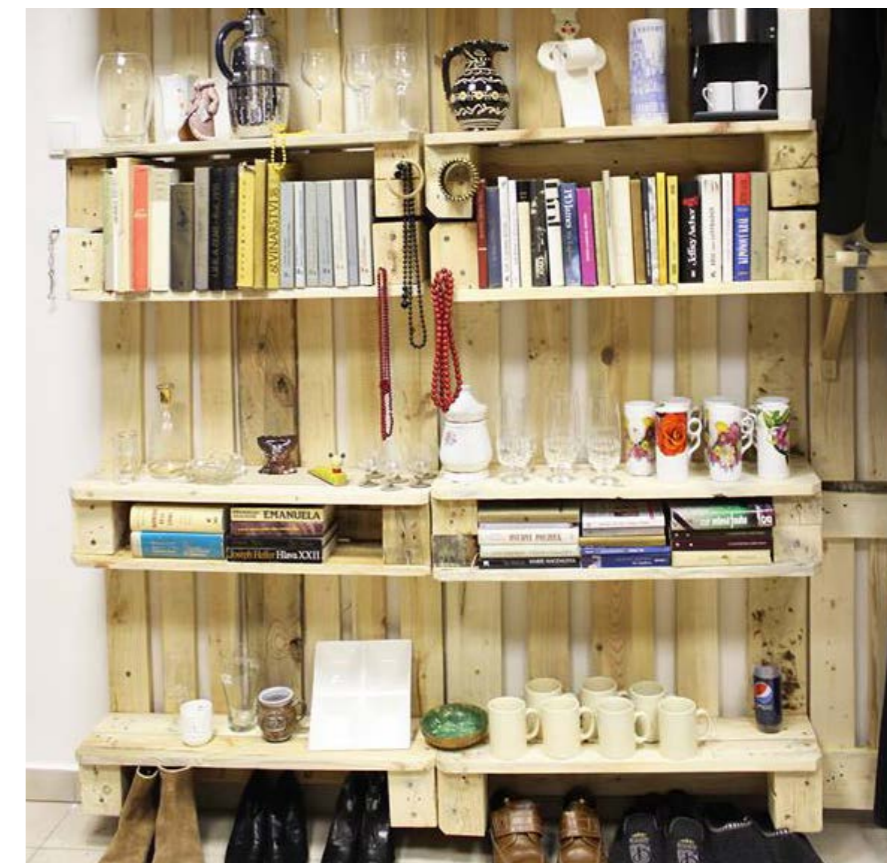
Ve spolupráci s *Mental Disability Advocacy Centre* (MDAC) vydala Liga zprávu „Klecová lůžka a používání omezovacích prostředků v českých psychiatrických zařízeních“, která odhalila nedůstojné, až nelidské praktiky v české psychiatrii. Navzdory vlně protestů, které se odehrály před deseti lety, jsou podle zprávy v českých psy-

chiatrických léčebnách lidé stále zavírání do klecí a připoutávání k lůžkům. Kromě toho jsou jim masově podávány utlumující léky a jsou vystaveni násilí a zneužívání. MDAC a Liga vyzvali k okamžitému zastavení těchto praktik a k nezbytné reformě celého systému péče o duševně nemocné.

llp vision nabízí právní školení a kurzy

Náš sociální školící podnik LLP Vision má za sebou úspěšný rok 2014. V tomto roce se nám podařilo uspořádat celkem 67 seminářů pro 1513 lidí. Částníci našich kurzů jsou především z řad sociálních pracovníků, pracovníků přímé péče, personálu a vedoucích pracovníků nemocnic a ústavů a také úředníků. V tomto roce přineseme nové kurzy a zaměříme se například na domovy pro seniory. Nabídku našich kurzů naleznete na webových stránkách lpvision.cz.

LLP Vision je sociálním podnikem Ligy lidských práv a veškerý zisk z podnikání pomáhá financovat naše projekty a aktivity.

kamerama bezohledně udeřil policista při natáčení, nic se nevyšetřilo

pane hamerníku, můžete nám říci, co se vám vlastně stalo, kde a za jakých okolností?

Já externě spolupracuji s Českou televizí. Pracuji jako kameraman a začátkem minulého roku (pozn. red. konkrétně 28. ledna 2013) jsem byl vyslán natočit protest mladých lidí před Ministerstvem práce a sociálních věcí, kteří se dožadovali setkání s tehdejší ministryní, která je nechtěla přijmout, takže se rozhodli na ministerstvu zůstat. Policii se nepodařilo je odtamtud dostat, tak zavolali těžkooděnce, kteří během pár minut, trvalo to tak kolem deseti minut, je zpacifikovali, naložili do antonů a odváželi je pryč. Já jsem stál před ministerstvem a celý tento zásah jsem natáčel.

V momentě, kdy jsem natáčel konec policejního zásahu, tak na mě jeden z těžkooděnců kázavým hlasem vykřikl, abych šel na chodník. Nikomu jsem tam, kde jsem stál, nezavazel, tak jsem udělal pár kroků vzad směrem k chodníku a zastavil jsem se asi 10 cm před ním. A už jsem vlastně ani nenatáčel, jen jsem koukal, jak ta auta odjíždějí. V tom jsem najednou ucítil šílenou bolest na levé straně žeber. Dostal jsem pěstí od toho člověka, který mi nařizoval, abych šel na chodník. Byl jsem v té chvíli v šoku a policista na mě jen zařval, že řekl, abych šel na chodník, a to byl důvod, proč mi způsobil zranění. Zlomil

mi asi tři nebo čtyři žebra a následně jsem s tím měl velké problémy (pozn. red. několik týdnů musel snášet silné bolesti, podstoupit množství nepříjemných vyšetření a hrozila mu i operace). Bylo to z jeho strany zákeřné, ani jsem ten útok neviděl, jelikož jsem držel kameru a díval jsem se jiným směrem, a najednou jsem ucítil silný úder do žeber. Měl jsem co dělat, abych s kamerou nespádl, jak byl ten úder silný.

Dříve jsem jako zahraniční zpravodaj natáčel v zahraničí a zažil jsem mnoho krizových a nebezpečných situací, při kterých sami policisté sdělovací prostředky usměrňují a říkají jim, když je to na místě nebezpečné a měli by odejít. Tady ale o nic nešlo a policista byl zbytečně agresivní.

vraťme se k úderu. jak vás udeřil?

Dostal jsem úder levou rukou policisty do pravé strany žeber. Kdybych dostal ránu pouze rukou, tak by se pravděpodobně nic nestalo, ale těžkooděnci mají takzvané protiúderové rukavice, které jsou zpevněné na kloubech většinou umělou hmotou. Takový úder bolí, jako když vás udeří tyčí a vši silou.

s jakým přístupem jste se setkal při vyšetřování?

Chvilí poté, co jsem se z bolesti vzpamatoval, jsem si řekl, že to nemůžu nechat jen tak, budu si na policistu stěžovat a budu chtít, aby byl potrestán. Kolegové, kteří stáli opodál, celou záležitost viděli a mohli mi vše dosvědčit. Záhy jsem tedy podal trestní oznámení na neznámého pachatele. Asi po měsíci jsem byl pozván na výslech na Generální inspekci bezpečnostních sborů. Vyšetřování se mi jevilo vcelku bezproblémově a z vyšetřovatele jsem měl dobrý pocit (pozn. red. úředně vyřizoval pplk. Pavel Vaniš).

Po čase, když se můj zdravotní stav začal zhoršovat a hrozila mi dokonce i operace, protože se mi objevila voda na plicích, tak

jsem volal na GIBS, jak to s mým případem vypadá. Zjistil jsem, že již můj případ nevyšetřují, případ byl prý odložen, a co bude následovat, mi nikdo nesdělil. Až asi po třech měsících mi přišla zpráva, ve které mi bylo sděleno, že se o trestný čin nejednalo, možná se prý ale jednalo o přestupek, celá věc se tak postupuje policii, konkrétně do rukou řediteli Krajského ředitelství hlavního města Prahy. Poslal jsem jako reakci na GIBS lékařskou zprávu a odmítavý dopis od GIBS jsem zaslal Městskému státnímu zastupitelství. Všechny aktivity ovšem byly neúspěšné a státní zastupitelství posléze potvrdilo verdikt GIBS. Nakonec mi přišlo vyrozumění z Krajského ředitelství hlavního města Prahy Policie ČR, podle kterého byl zásah policisty v pořádku, ale ten, kdo se dopustil protiprávního jednání, jsem byl nakonec já. Takový konec mi připadá až tragikomický.

Na základě toho, co jsem zažil já, si myslím, že činnost GIBS v podstatě vůbec nemá smysl. Vůbec se podle mě případem nezabývali a rovnou věc odložili. Jediné, v čem mi pomohli, bylo, že zjistili pachatele, který mi ublížil. Na to bych já sám nepřišel, jelikož v uniformách a se skrytým obličejem vypadají všichni příslušníci zásahové jednotky stejně. Zjistil jsem, že to byl nějaký pan nadporučík Rezeš. Dokonce bakalář, což mě taky zarazilo, že takto agresivní byl absolvent vysoké školy. Více než rok jsem se trápil se zdravotními problémy po zbytečném a agresivním úderu policisty. Odměnou mi za to bylo obvinění z přestupku, kterého jsem se prý dopustil já. ■

tiráž

EXTRA – ligové noviny
Číslo 10, vyšlo v prosinci 2014

Vydává Liga lidských práv,
IČ: 266 00 315

Kontakt

Liga lidských práv
Burešova 6, 602 00 Brno
tel.: +420 545 210 446
e-mail: brno@llp.cz
www.llp.cz

Editor

Martin Dutkiewič

Grafika a sazba

Dan Petrucha – www.ngo-grafika.cz

Autor kresby na titulní straně:

Dalibor Krch